

فرب مردم با داروهای تقلبی

اگر فرآورده‌های جعلی و تقلبی در حوزه‌های اقتصادی، کشتی تولید ملی را به گل می‌نشانند، تقلب در حوزه دارویی، می‌تواند هم اقتصاد و هم سلامت مردم را بر باد دهد.

اگر فرآورده‌های جعلی و تقلبی در حوزه‌های اقتصادی، کشتی تولید ملی را به گل می‌نشانند، تقلب در حوزه دارویی، می‌تواند هم اقتصاد و هم سلامت مردم را بر باد دهد. براساس گفته‌های رسول دیناروند، رئیس سازمان غذا و دارو، حدود 5 درصد از بازار دارویی کشور را داروهای تقلبی و قاچاق تشکیل می‌دهد. البته نباید از خاطر برد که در حوزه سلامت، حتی یک درصد بازار داروی تقلبی هم بسیار خطرناک است و می‌تواند کل سلامت جامعه را به خطر بیندازد.

ارزش ریالی کل داروهای مصرفی در کشور ما حدود 1600 میلیارد تومان برآورد می‌شود. وقتی حدود 5 درصد از این بازار دارویی گسترده به داروهای تقلبی اختصاص دارد، براحتی می‌توان عمق فاجعه را سنجید.

البته این آمار را بسیاری از کارشناسان بازار دارویی قبول ندارند. به طور مثال، علی سبحانیان، رئیس انجمن واردکنندگان دارو تاکید دارد که حدود 20 درصد از داروهای موجود در کشور، قاچاق است.

نیاید از خاطر برد که بین داروی تقلبی و قاچاق، رابطه مستقیمی وجود دارد. پیشتر ایرج خسرونیا، رئیس دادگاه بدوی نظام پزشکی کشور اعلام کرده بود که بررسی‌ها نشان می‌دهد حدود 80 تا 85 درصد داروهای قاچاق تقلبی است؛ بویژه داروهایی که از دبی، ترکیه و پاکستان وارد می‌شود. حمید خیری، عضو هیات‌مدیره انجمن داروسازان ایران هم هشدار داده بود 80 درصد داروهایی که به عنوان داروی قاچاق به کشور وارد می‌شود، در زمره داروهای تقلبی است.

اگر برآیند صحبت‌های مسئولان و کارشناسان را کنار هم بگذاریم، می‌توانیم به این نتیجه برسیم که حداقل 5 درصد از بازار دارویی کشور را داروهای قاچاق تشکیل می‌دهد که حدود 80 درصد آنها هم در زمره داروهای تقلبی است.

راحت گول می‌خوریم و می‌خریم

متولی نظارت بر بازار دارویی کشور، سازمان غذا و داروست که باید از فرآیند توزیع داروی تقلبی در کشور جلوگیری کند. فاطمه سلیمانی، رئیس کمیته تجویز منطقی داروهای سازمان غذا و دارو در گفت‌وگو با جام‌جم، عنوان می‌کند: گرچه این وظیفه به عهده سازمان غذا و داروست، اما تا وقتی مردم از خرید داروهای تقلبی استقبال می‌کنند، نباید توقع داشت که عرضه این داروها به صفر برسد. سلیمانی می‌گوید که در چند سال اخیر، این سازمان تلاش کرده که با راه‌اندازی سامانه‌های الکترونیکی برای شناسایی اصالت و کنترل دارو، جلوی این بازار غیرقانونی را بگیرد، اما وقتی خود افراد براحتی به تبلیغات فضای مجازی و شبکه‌های ماهواره‌ای اعتماد می‌کنند و داروی تقلبی می‌خرند، در این حالت ما نمی‌توانیم برای هر بازار غیرقانونی، یک ناظر بگذاریم. او تاکید می‌کند که باید اجماع ملی وجود داشته باشد تا بتوانیم جلوی این بازار غیرقانونی را بگیریم و در این حوزه به مشارکت بین‌سازمانی نیاز داریم. در این راستا به عقیده این مقام مسئول، باید آموزش و فرهنگ‌سازی هم گسترش یابد تا مردم به تبلیغات هر دارویی اعتماد نکنند.

جلیل سعیدلو، عضو هیات‌مدیره انجمن داروسازان ایران نیز در گفت‌وگو با جام‌جم به عمده‌ترین داروهای تقلبی در ایران اشاره می‌کند و می‌گوید: داروهای جلوگیری از ریزش مو، داروهای چاقی و لاغری، داروهای زیبایی، جوان‌سازی پوست، افزایش قد، داروهای تقویت قوای جنسی، مکمل‌های بدنسازی و ورزشی، عمده‌ترین داروهای تقلبی در ایران است که بیشترین متقاضی را دارد.

پاکستان و کشورهای حاشیه خلیج فارس، از جمله کشورهایی است که به گفته سعیدلو، بیشترین حجم واردات داروهای تقلبی به ایران از این کشورها انجام می‌شود.

البته تولید داروی تقلبی در داخل کشور هم به قول سعیدلو وجود دارد؛ طوری که مثلا در شبکه‌های زیرزمینی، برند اصلی داروها را جعل می‌کنند و به نام داروی اصلی می‌فروشند یا مواد موثره داروها را عوض می‌کنند.

حتی گاهی هم به قول سعیدلو، در برخی داروهای تقلبی مواد موثره‌ای استفاده می‌کنند که شاید برای درمان یک بیماری

مناسب باشد، اما بیماری دیگری پدید می‌آورد. همچنین به‌گفته سعیدلو، شرایط نگهداری و حمل و نقل اغلب داروهای قلبی هم بسیار اسفناک است که تأثیرات مخرب آن بر سلامت افراد، دست‌کمی از تقلب در مواد موثره داروها ندارد.

یک چشمه از عوارض هولناک

اگر سری به دنیای اینترنت بزنید، می‌بینید که انواع و اقسام داروهای قلبی در دسترس همگان قرار دارد. داروهای سقط جنین که ممکن است حتی به مرگ مادر باردار منجر شود، داروهای لاغری که مسهل هستند و با کاهش شدید آب بدن، احساس لاغری کاذب به فرد دست می‌دهد، داروهای افزایش قد که تأثیر هیچ‌کدام از آنها اثبات نشده است، داروهای تقویت قوای جنسی که می‌تواند وضعیت مصرف‌کننده را حادثر کند، یک‌مشت از خوراها دروغی است که به اسم داروی اصلی در اختیار مشتری قرار می‌گیرد.

طلعت قانع، مدیر مرکز ملی اطلاع‌رسانی سموم و داروهای سازمان غذا و دارو در گفت‌وگو با جام‌جم هشدار می‌دهد که دامنه تأثیرات داروهای قلبی، حد و مرز ندارد. به گفته این مقام مسئول، سکتة قلبی، سکتة مغزی، بروز مشکلات عروقی، بیماری‌های کلیوی، ریوی و چشمی، فقط گوشه‌ای از عوارض مصرف داروهای قلبی است.

به گفته قانع، حتی مواردی داشته‌ایم که فرد برای مصرف داروهای قلبی لاغری، جانش را از دست داده است؛ به همین دلیل است که او از مردم می‌خواهد فریب تبلیغات را نخورند و دارو را فقط با تجویز پزشک و از طریق داروخانه دریافت کنند.

البته در این بین، انتظار می‌رود متولیان هم با سایت‌ها، شبکه‌های مجازی و شبکه‌های ماهواره‌ای تبلیغ این داروها، برخورد جدی‌تری داشته باشند تا مشتری فریب‌خورده نتواند براحتی با ارسال یک پیامک ساده، به داروهای مرگبار دسترسی داشته باشد.

فروش داروهای قلبی روی موج ماهواره

بازار فروش داروهای قلبی، به یک نقطه خاص محدود نیست. فضای واقعی، مجازی، شبکه‌های ماهواره‌ای و خلاصه هر جایی که تقاضاکننده‌ای وجود داشته باشد؛ بازار داروهای قلبی هم رواج دارد؛ البته این بازار مکاره عمدتاً در کلانشهرها بیشتر جولان می‌دهد.

امین جلالوند

جامعه